

Vergaderjaar 2022–2023

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 507

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2022

Het kabinet heeft in de brief van 20 september jl. aangegeven mogelijkheden te onderzoeken voor een specifieke subsidieregeling voor het energie-intensieve mkb (Kamerstuk 36 202, nr. 6). In de brief van 4 oktober jl. is nader uiteengezet dat naast huishoudens ook bedrijven van klein tot groot hard geraakt zijn door de historische ontwikkelingen op de energiemarkten (Kamerstuk 36 200, nr. 77). In dat kader heeft het kabinet aangekondigd een gerichte compensatieregeling te ontwerpen voor het energie-intensieve mkb, de zogenoemde Tegemoetkoming Energiekosten (TEK). Hiermee is ook invulling gegeven aan de motie van de leden Hermans en Pieter Heerma (CDA), die het kabinet verzoekt om snel met een op het energie-intensieve mkb toegespitste toereikende compensatieregeling voor de energielasten te komen (Kamerstuk 36 200, nr. 17).¹

In deze brief schets ik, mede namens de Staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst, het economisch beeld, welke koopkrachtmaatregelen het kabinet reeds heeft genomen, wat de beoogde doelgroep en voorwaarden zijn van de aanstaande TEK-regeling en wat de ondersteuning van het kabinet is voor het energie-intensieve mkb in de periode tot het moment dat het loket van de TEK daadwerkelijk open kan gaan. Dit kan duren tot en met het tweede kwartaal van 2023 omdat de regeling doelmatig, doeltreffend en vooral ook uitvoerbaar moet zijn. Deze tijd is ook nodig omdat er goedkeuring gevraagd moet worden aan de Europese Commissie in het kader van staatssteun. Tegelijkertijd is de nood bij het energie-intensieve mkb hoog. Binnen dit spanningsveld werkt het kabinet aan de TEK en aan ondersteuning voor de periode totdat de regeling operationeel is.

Uit de gesprekken die het kabinet heeft gevoerd, blijkt duidelijk dat de hogere energiekosten leiden tot zorgen over de toekomst van met name

¹ Met deze brief komt het kabinet tevens tegemoet aan het verzoek van het lid Van Haga (GvH) om een brief over de problematiek bij het energie-intensieve mkb.

het energie-intensieve mkb. We krijgen terug dat ondernemers hun bedrijfsvoering aanpassen waar mogelijk, bijvoorbeeld door minder energie te verbruiken en/of de prijzen te verhogen. Dat 8 op de 10 bedrijven dit jaar bezig is met verduurzamen stemt positief.² Tegelijkertijd is het voor sommige bedrijven niet haalbaar om op (zeer) korte termijn alle benodigde stappen te zetten. Hier heeft het kabinet ook begrip voor.

Economisch beeld

De Nederlandse economie heeft een goede uitgangspositie, maar de huidige economische situatie is onzeker en kan snel omslaan. Onze economie is sterk hersteld uit de coronacrisis met hoge groeicijfers (+2,6% in het tweede kwartaal van 2022), lage werkloosheid (3,8% in augustus 2022) en in de eerste helft van dit jaar ook winsten in het bedrijfsleven. Er is nog steeds een recordhoogte aan openstaande vacatures. Het is voor bedrijven erg moeilijk om hun vacatures te vullen. Bedrijven geven aan dat een tekort aan arbeidskrachten en materialen voor hen grote belemmeringen zijn. Maar de groei valt vanaf de tweede helft 2022 in de meest recente raming van het Centraal Planbureau (CPB) terug. Het CPB wijst naast de hoge energieprijzen ook op de dreiging van een nieuwe coronagolf en oplopende renteversillen in het eurogebied. Kwartaal van negatieve groei zijn niet uit te sluiten. Dat komt niet alleen door de hoge energieprijzen, maar ook doordat de ECB de rente heeft verhoogd en de grote onzekerheid die invloed heeft op het vertrouwen van huishoudens en bedrijven.

Hoe bedrijven geraakt worden door deze veranderende omstandigheden verschilt sterk tussen sectoren, maar ook tussen bedrijven. Sommigen hebben nog vaste contracten en kunnen zich makkelijker aanpassen, sommigen hebben buffers, of lijden niet of nauwelijks onder de situatie. Deze verschillen maken dat op macroniveau de economie er voorlopig nog goed voor lijkt te staan, maar daarentegen zien we ook veel bedrijven die het zwaar hebben. Dit zie en hoor ik als ik met hen in gesprek ga.

Bedrijven kunnen, in tegenstelling tot huishoudens, hogere kosten doorberekenen in de prijzen. Dit is echter niet voor alle bedrijven het geval. Immers veel mkb'ers hebben niet de mogelijkheid de prijzen door te berekenen, bijvoorbeeld omdat zij vaste contracten hebben met hun afnemers. Uit het feit dat kerninflatie (inflatie zonder energieprijzen) is gestegen naar 6,5% in oktober blijkt dat de hogere energieprijzen ook nestelen in andere prijzen en dat ondernemers waar dit kan deze al (ten dele) doorberekenen.

De gestegen energieprijzen zijn de belangrijkste reden voor de inflatie. De problematiek die hierdoor ontstaat speelt een rol in Nederland en daarbuiten. De context van een krappe arbeidsmarkt en hoge inflatie noopt echter ook tot terughoudendheid met begrotingsstimulus. Het kabinet kiest voor een tijdelijke regeling gericht op het energie-intensieve mkb. Voor hen zijn de stijgingen van de energieprijzen te extreem en abrupt om op korte termijn te verwerken.

Reeds aangekondigde maatregelen

Het kabinet versterkt met een uitzonderlijk groot pakket aan koopkrachtmaatregelen in de Miljoenennota 2023 (Kamerstuk 36 200, nr. 1) de inkomenspositie van mensen om de negatieve effecten van de hoge prijzen te dempen. In aanvulling hierop heeft het kabinet een tijdelijk

² Dit meldt het CBS op basis van de maandelijkse conjunctuurenquête die begin september 2022 werd gehouden.

prijsp plafond ontwikkeld. De koopkrachtmaatregelen en het tijdelijk prijsp plafond ondersteunen naast huishoudens ook het bedrijfsleven. De maatregelen dragen eraan bij dat huishoudens kunnen blijven consumeren. Hier hebben ook mkb'ers baat bij. Naar verwachting zal het prijsp plafond voor minimaal 100.000 bedrijven (o.a. zzp'ers, maar ook kleinere kantoren of kledingwinkels) een deel van hun gasverbruik compenseren en voor minimaal 250.000 bedrijven in het geval van het prijsp plafond voor elektriciteit. Deze ondersteuningsmaatregelen dragen ertoe bij dat het perspectief van deze bedrijven verbetert en zij meer financieringsmogelijkheden hebben in de markt.

De Tegemoetkoming Energiekosten (TEK)

Voor een deel van het mkb maken de energiekosten een relatief groot deel uit van de totale kosten. Deze groep duiden we aan als het energie-intensieve mkb. Bij deze bedrijven zijn er soms onvoldoende middelen om de kosten zelf tijdelijk op te vangen, direct door te berekenen aan klanten of nu direct investeringen te doen om energie te besparen. Dit komt voor een deel ook doordat een gedeelte nog kampt met verminderde buffers als gevolg van de coronatijd. Vergelijkbaar met huishoudens zien we dat het mkb voor een tijd nog kon teren op bestaande contracten met energieleveranciers, maar nu steeds meer nieuwe contracten moet afsluiten met hogere kosten tot gevolg.

Met de TEK neemt de overheid een deel van de gestegen energiekosten van het energie-intensieve mkb over. De TEK-regeling dient nadrukkelijk als een tijdelijke tegemoetkoming tot eind 2023 en biedt gerichte steun aan het mkb én zorgt dat het blijft lonen om te verduurzamen. Het lijkt immers onwaarschijnlijk dat de energieprijzen op korte termijn zullen terugvallen naar de lage niveaus van ruim een jaar geleden. Het CPB heeft eerder geconcludeerd dat te lang aanhoudende steun economische dynamiek een halt toeroept en het verdienvermogen van Nederland schaadt. Met het oog op de toekomst is het verstandig dat bedrijven zoveel als mogelijk hun productie en dienstverlening verduurzamen. Met behulp van deze tegemoetkoming krijgt het energie-intensieve mkb meer lucht om haar bedrijfsmodel toekomstbestendig te maken. De steun is van toepassing over de periode 1 november 2022 tot en met 31 december 2023. Wanneer ook na 2023 energieprijzen op een verhoogd niveau blijven, betekent dit niet dat deze regeling verlengd zal worden.

Doelgroep

Om in aanmerking te komen voor de Tegemoetkoming Energiekosten moet een ondernemer aan de volgende eisen voldoen:

- a) Het mkb bedrijf voldoet aan de Europese mkb-definitie.³
- b) Het mkb bedrijf staat ingeschreven bij het Handelsregister.
- c) Het mkb bedrijf verbruikt jaarlijks tenminste 5000m³ gas of 50.000 KWh elektriciteit.⁴
- d) Het betreft een energie-intensief mkb bedrijf waarbij minimaal 12,5% van de omzet bestaat uit energiekosten.⁵

³ Volgens de EU-definitie heeft een mkb-onderneming minder dan 250 werknemers en bedraagt de jaaromzet minder dan € 50 miljoen of het balanstotaal minder dan € 43 miljoen euro. De onderneming is zelfstandig en de voornoemde criteria zijn van toepassing op de totale onderneming inclusief partnerondernemingen en verbonden ondernemingen.

⁴ Nader uitgezocht wordt hoe er omgegaan wordt met gestapeld gebruik.

⁵ We gaan hierbij uit van het eerste en tweede kwartaal van 2023. We onderzoeken nog of dit het beste werkt.

Dit percentage is op 12,5% vastgesteld om de steun te richten op het mkb dat in haar bedrijfsvoering te maken heeft met een relatief hoog aandeel energiekosten. Het deel van het mkb met een relatief lager aandeel energiekosten wordt in staat geacht de prijsstijgingen makkelijker op te kunnen vangen en door te berekenen. Zo komt de regeling ten goede aan het energie-intensieve deel van het mkb dat het meeste last heeft van de gestegen energieprijzen. Een ruwe inschatting is dat ongeveer enkele tienduizenden energie-intensieve mkb'ers in aanmerking kunnen komen voor deze regeling.

Voor de (semi-)collectieve sector wordt momenteel door de verschillende beleidsdepartementen bezien in hoeverre hogere energiekosten een probleem vormen en wat daar een passende oplossing voor kan zijn. Dit zijn heel andere sectoren dan het energie-intensieve mkb. Ook zij hebben uitdagingen met betrekking tot de hoge energieprijzen, vooral omdat zij niet altijd de hogere prijzen kunnen doorrekenen. Aangezien de situatie per geval zal verschillen, zal per sector worden bekeken wat een passende oplossing is. Op basis van dit integrale beeld wordt bezien op welke manier hierin tegemoet gekomen kan worden en hoe dit gedekt zal worden. Om de integraliteit te borgen worden de aanpassingen voor 2022 bij Najaarsnota budgettair verwerkt, waarover de Kamer uiterlijk 1 december wordt geïnformeerd. Vervolgens zullen de vakdepartementen de voorstellen nader uitwerken en uw Kamer daarover informeren. Voor 2023 geldt dat bij Najaarsnota inzichtelijk wordt gemaakt wat mogelijke budgettaire gevolgen zijn. De budgettaire verwerking voor 2023 wordt meegenomen in de Voorjaarsnota.

Hoe wordt het subsidiebedrag berekend?

De tegemoetkoming die een energie-intensieve mkb'er kan aanvragen zal bestaan uit 50% van de kostenstijging boven de zogenoemde drempelprijs. De tegemoetkoming wordt berekend over de kostenstijging van het gehele energieverbruik. De drempelprijs is nu vastgesteld op € 1,19/m³ gas en € 0,35/kWh elektriciteit. De drempelprijs is vastgesteld conform de prijs van huishoudens, minus btw, omdat de meeste mkb'ers de facto geen btw betalen.⁶

De kostenstijging wordt gemeten door de drempelprijs af te zetten tegen de marktprijs. Voor de marktprijs wordt de komende maanden nader uitgewerkt hoe deze vastgesteld wordt. Uitgangspunt is hierbij de werkelijke prijs die een ondernemer betaalt. Of, als dat niet goed uitvoerbaar is, zal gekeken worden of een modelmatige berekening wordt gebruikt, die dan periodiek herijkt kan worden.

Er geldt een maximumvergoeding van € 160.000. Door deze voorwaarden te stellen, heeft het kleinere energie-intensieve mkb relatief gezien het meeste baat bij de TEK. De tegemoetkoming voor deze groep zal minder snel tegen de grens van de maximale vergoeding aanlopen. Doordat een deel van de kosten wordt vergoed, blijft het lonen om te verduurzamen. Door te kiezen voor een bedrag van € 160.000,- blijven we binnen het thans geldende tijdelijke Europese staatssteunkader. Ook agrarische bedrijven kunnen gebruik maken van deze regeling. Als gevolg van het Europese staatssteunkader geldt voor deze bedrijven echter een ander subsidieplafond.

---

⁶ Deze prijzen zijn inclusief energiebelasting. Voor bedrijven geldt veelal een ander (lager) tarief. Hiervoor corrigeren wordt echter te complex, want dat zou leiden tot verschillende drempelprijzen voor verschillende ondernemers.

Om het budgettaire beslag te begrenzen wordt een maximumprijscompensatie van € 1,00 per m³ gas en € 0,30 per kWh gehanteerd, voor het geval prijzen door schaarste verder toenemen. Deze begrenzing treedt in werking wanneer de marktprijs voor gas hoger is dan € 3,19/m³ en € 0,95/kWh. Over prijsstijgingen boven de € 3,19/m³ gas en € 0,95/kWh elektriciteit vindt geen compensatie plaats van de kosten.

De volgende factoren bepalen samenvattend de hoogte van de vergoeding:

- a) Er geldt een maximum vergoedingsbedrag per ondernemer van € 160.000.
- b) Er geldt een vergoedingspercentage van 50% op het totaal van de energiekostenstijging boven de drempelprijs.
- c) Vanwege Europese staatssteunregels gaat het om een totaalbedrag per verbonden onderneming, niet per energiecontract of per locatie.
- d) Er wordt een maximumprijscompensatie van € 1,00 per m³ gas en € 0,30 per kWh gehanteerd.

Tabel 1: parameters TEK regeling

Minimum jaarlijkse verbruiksdrempel	Minimum Energie-intensiteit (% van omzet)	Drempelprijs	Vergoedingspercentage	Maximum vergoedingsbedrag
(1) 5000m ³ gas of 50.000 kWh elektriciteit	12,5%	€ 1,19 m ³ en € 0,35 per kWh	50%	€ 160.000,-

Voorbeelden

Wat betekent dit voor ondernemers? Dat hangt van verschillende factoren af, zoals het energieverbruik, het contracttype, marktomstandigheden, etc. Het is lastig om een concreet beeld te schetsen vanwege bijvoorbeeld de diversiteit binnen bedrijfssectoren. Om toch een indicatie te geven van de hulp die met deze regeling geboden wordt, zijn in onderstaande tabel twee reële voorbeeldberekeningen opgenomen van ondernemers binnen het mkb. In deze voorbeelden is het uitgangspunt dat deze bedrijven kwalificeren als energie-intensief mkb. Om de stijging van de energieprijs te berekenen wordt er gerekend met een voor nu bepaalde marktprijs van € 2,71/m³ en € 0,78/kWh.

Tabel 2: Voorbeeldberekeningen

	Gasverbruik (m ³)	Elektriciteit (kWh)	Totale energiekosten (euro)	Vergoeding TEK (euro)	% van totale energiekosten
Traditionele bakkerij	40.000	30.000	131.800,-	36.850,-	28
Schade- en herstelbedrijf	25.000	50.000	106.750,-	29.750,-	27,9

Uitvoering

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) gaat deze regeling uitvoeren. De regeling is (met terugwerkende kracht) van toepassing over het hele jaar 2023 en de laatste 2 maanden van 2022. Ondernemers kunnen naar verwachting in het tweede kwartaal van volgend jaar hun eerste aanvraag doen. In de vormgeving van de TEK worden de lessen en ervaringen van de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) meegenomen, om

complexiteit en schrijnende gevallen zoveel mogelijk te verminderen. Het kabinet zal een beroep doen op ondernemers om alleen steun aan te vragen als het écht nodig is. Het kabinet werkt net zoals bij de coronaregelingen, c.q. hoe met het stellen van voorwaarden, bijvoorbeeld op basis van omzetgroei of winstgevendheid, de steun zo gericht mogelijk verleend kan worden. We willen namelijk voorkomen dat de subsidie terecht komt bij bedrijven die het niet nodig hebben. Hierover wordt u later geïnformeerd. Uiteraard is voorkoming van misbruik en fraude ook een belangrijk onderdeel van de uitvoering.

De informatie over de TEK regeling kan vragen oproepen bij het mkb. Voor eerstelijnsinformatie en persoonlijk advies kunnen zij terecht bij het Energieloket (kvk.nl) van de Kamer van Koophandel. Naast het geven van praktisch advies over bedrijfsvoering, verwijst KVK gericht door naar de subsidies en regelingen bij uitvoerder RVO. Op rvo.nl is voor ondernemers een «houd me op de hoogte pagina» opengesteld, waarbij ondernemers aan kunnen geven op de hoogte te willen worden gehouden van informatie over de inrichting en openstelling van de TEK. RVO zal t.z.t. een rekentool op hun website plaatsen waarmee ondernemers kunnen berekenen wat de TEK voor hen betekent.

Dekking

De dekkingsopgave voor het energieprijzplafond en de TEK, die in de nota over de budgettaire verwerking van de Algemene Financiële Beschouwingen zijn aangekondigd, zal in het voorjaar 2023 ingevuld worden. Het benodigde budget voor de TEK wordt geraamd op 1,6 tot 3,1 miljard euro. Dit komt zoals reeds gemeld in de nota over de budgettaire verwerking van de AFB, bovenop de reeds openstaande structurele Rijksbrede dekkingsopgave voor de gestegen rentelasten. De voornemens uit deze brief worden budgettair verwerkt op de begroting van EZK en conform het budgetrecht ter autorisatie aan uw Kamer voorgelegd. Het gebruik en de kosten van de regeling zullen sterk afhangen van de ontwikkeling van de energieprijzen de komende maanden.

Inzet op verduurzaming

Naast de bovenstaande tijdelijke maatregelen om het energie-intensieve mkb te helpen, zet het kabinet vol in op verduurzaming van het mkb en helpt hen daarbij, o.a. middels het extra vrijgemaakte budget in de Miljoenennota. We zien dat het mkb nu ook snel stappen zet op het gebied van verduurzaming, er is sprake van zeer significante energiebesparing. De Energie-investeringsaftrek (EIA), de willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil), de milieu-investeringsaftrek (MIA) zijn middels de Miljoenennota met 150 miljoen euro in budget verhoogd. Daarnaast introduceert het kabinet de groene variant binnen de Borgstelling MKB-krediet waarbij de overheid borg staat voor leningen aan het mkb. Om dit een verdere stimulans te geven is het kabinet voornemens om zo snel mogelijk de provisie, die ondernemers betalen, van de groene BMKB-variant te verlagen. Deze provisieverlaging wordt gedekt binnen de EZK-begroting.

Periode tot inwerkingtreding TEK

Deze regeling geldt met terugwerkende kracht vanaf november 2022. Aangezien uitbetalingen pas verwacht worden in het tweede kwartaal van volgend jaar wil het kabinet energie-intensieve mkb'ers in de tussentijd helpen. Daarom kijkt het kabinet naar maatregelen om de maanden tot openstelling van de regeling te overbruggen.

Belastingdienst

Zo zullen bedrijven met liquiditeitsproblemen een aanvraag voor belastinguitstel kunnen indienen bij de Belastingdienst voor maatwerk. Het beleid rondom uitstel van betaling van belasting van ondernemers is versoepeld per 1 oktober. Dit versoepelde beleid kan het energie-intensieve mkb ondersteunen in hun liquiditeit. De Belastingdienst zal zich extra inspannen om de mogelijkheden rondom uitstel van belasting voor deze ondernemers onder de aandacht te brengen. Bij het verlenen van belastinguitstel gaat het om individueel maatwerk. Nadere details volgen zo snel mogelijk.

Overbruggingsfinanciering en rol van de financiële sector

Daarnaast spant het kabinet zich samen met financiers in om tot een gezamenlijke oplossing te komen voor de periode tot de inwerkingtreding van de TEK. De financiële sector vervult een spilfunctie in onze economie en kan daarom in crisistijden een belangrijk onderdeel zijn van de oplossing, zo ook nu. Op dit moment kijken banken binnen hun bestaande maatwerktrajecten al hoe zij klanten, die te maken krijgen met stijgende energieprijzen, voldoende kunnen ondersteunen. Per klant wordt gekeken wat het perspectief is en welke oplossing passend is. Uitgangspunt blijft dat een ondernemer in de kern gezond is. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het bieden van extra liquiditeit en aan het verstrekken van financiering voor verduurzaming. Met het zicht op de inhoud, scope en randvoorwaarden van de TEK regeling kunnen banken ook een meer gerichte oplossing bieden voor mkb ondernemers.

Banken hebben aangegeven graag welwillend te zijn om hun klanten van voorschotten te voorzien in de overbruggingsperiode, wanneer het aannemelijk is dat zij subsidie uit de TEK gaan ontvangen. Bankers willen en kunnen snel met deze overbruggingsfinanciering starten. Hoe de berekening van de TEK-regeling uitpakt voor individuele klanten is daarbij van belang. Klanten kunnen de subsidie dan verwerken in hun liquiditeitsplanning en bespreken met hun bank. Belangrijk blijft dat deze bedrijven in de kern gezond zijn. Bankers zullen blijven toetsen op een gezond toekomstperspectief voor de ondernemer, ook andere factoren dan hoge energiekosten worden daarin meegewogen. De manier waarop de overbruggingsfinanciering tot aan de TEK verstrekt wordt kan per situatie en bank verschillen.

Daarnaast onderzoekt het kabinet in hoeverre een hogere garantie op leningen van meerwaarde kan zijn voor mkb-ondernemers in een periode van langdurig hoge energiekosten. Naast de verruiming van de BMKB voor verduurzamingsinvesteringen (BMKB-Groen) wordt met financiers verkend welke garantie instrumenten ingericht kunnen worden om deze ondernemers additionele liquiditeitssteun te bieden.

Caribisch Nederland

Het kabinet heeft voor Caribisch Nederland reeds een specifieke regeling getroffen om de hoge energiekosten op de eilanden te dempen (Kamerstuk 36 200, nr. 77). Ten eerste worden de vaste kosten van het netbeheer naar een nultarief teruggebracht en daarnaast wordt er een tijdelijke prijsplafond ingesteld waarbij de eindgebruikers 50% van het variabele tarief krijgen gedekt voor zover dit tarief boven USD 0,38 per kWh uitkomt. Met deze maatregelen ondersteunt het kabinet naast de huishoudens ook het bedrijfsleven. Voor de overige maatregelen uit het steunpakket zal het kabinet onderzoeken in hoeverre Caribisch Nederland hier gebruik van kan maken.

Tot slot

Ik begrijp dat het mkb behoefte heeft aan zekerheid. In deze brief heb ik daarom het beoogde doel en de nu bekende uitgangspunten van de TEK-regeling geschetst. In de komende periode gaat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat met uitvoerder RVO aan de slag om de regeling daadwerkelijk te kunnen openstellen voor het energie-intensieve mkb.

Ik ben me er tevens van bewust dat we niet alle zorgen over prijsstijgingen en de energiemarkt bij ondernemers kunnen wegnemen. De koopkrachtondersteuning voor huishoudens, het prijsplafond voor consumenten en kleinverbruikers, de financiële steun via de TEK, de mogelijkheid tot aanvragen van belastinguitstel en maatwerk bij toegang tot financiering voor het energie-intensieve mkb zijn echter wel belangrijke stappen om de gevolgen te beperken waarbij ook de Nederlandse overheid met tientallen miljarden euro's aan extra ondersteuning haar verantwoordelijkheid neemt.

Het kabinet houdt de (inter)nationale economische ontwikkelingen en de energiemarkt nauwgezet in de gaten en zal uw Kamer nader informeren als bovenstaande maatregelen verder zijn uitgewerkt.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens